

2026-01-15
S2026/00062 (delvis)

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag till Socialstyrelsen att genomföra insatser i linje med den nationella cancerstrategin

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att genomföra insatser i linje med den nationella cancerstrategin (S2026/00065). Socialstyrelsen ska bl.a.:

- stärka och utveckla myndighetens process för rekommendationer inom screeningområdet,
- systematiskt följa upp implementeringen av rekommendationer och vårdprogram om screening mot cancer per region och befolkningsgrupp samt för kvinnor och män,
- inkludera evidensbaserade metoder för att nå underrepresenterade grupper i myndighetens screeningrekommendationer,
- möjliggöra publicering av automatiserade rapporter över nationella och regionala ledtidsdata från patientregistret,
- ta forskning och utveckling i särskilt beaktande inom ramen för myndighetens tillståndsutvärdering av den nationella högspecialiserade vården,
- efter behov uppdatera koderna för radiologi och patologi,
- årligen följa upp användningen av rehabiliteringsinsatser vid cancer,
- vidareutveckla och förbättra förutsättningarna för användning av data från cancerregistret,

- se över och vid behov ta fram nationella riktlinjer inom cancerområdet, samt
- se över förutsättningarna för, relevans och möjlighet att ta fram ett gemensamt formulerat mål gällande överlevnad i cancer, i dialog med relevanta aktörer.

Den årliga uppföljningen av användningen av rehabiliterande insatser ska utgå från en kvantitativ ansats.

Socialstyrelsen ska även agera sammankallande aktör och leda arbetet med Samverkansgruppen för svensk cancervård.

Socialstyrelsen ska vid arbetet med att genomföra insatser i linje med den nationella cancerstrategin samverka med berörda aktörer, däribland Folkhälsomyndigheten vad gäller t.ex. arbetet med att nå underrepresenterade grupper. Socialstyrelsen ska vid genomförandet av arbetet inom Samverkansgruppen för svensk cancervård samverka med Regionala cancercentrum i samverkan och svenska ackrediterade cancercentrum samt eventuella andra, av samverkansgruppen identifierade, berörda aktörer. Myndigheten ska när uppdraget utförs ha dialog med Myndigheten för vård- och omsorgsanalys för att möjliggöra samordning inför den årliga delredovisningen av uppdraget, som sammanfaller med den årliga delredovisningen av Myndigheten för vård- och omsorgsanalys uppdrag att följa upp uppfyllelsen av målen i den nationella cancerstrategin (S2026/00063).

Socialstyrelsen ska årligen, senast den 1 september, lämna en skriftlig delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Av redovisningen ska det framgå vilka insatser som genomförts samt hur dessa bidrar till uppfyllelse av den nationella cancerstrategins delmål och mål. Delredovisningen ska även innefatta en analys av aktuella behov inom svensk cancervård och förslag till sådana åtgärder som i den nationella cancerstrategin åläggs samverkansgruppen för svensk cancervård att årligen delge Socialdepartementet.

Socialstyrelsen ska senast den 1 september 2030 lämna en skriftlig slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

För uppdraget får Socialstyrelsen under 2026 använda högst 25 000 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2026 uppförda anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 16 Åtgärder för en bättre cancervård. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2026.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2027 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

I januari 2026 fattade regeringen beslut om en uppdaterad nationell cancerstrategi. *Ökad överlevnad och bättre livskvalitet – nationell cancerstrategi 2.0* omfattar cancervården i sin helhet, från forskning och prevention, till livskvalitet och palliativ vård. Strategin omfattar även alla åldrar. Syftet med att uppdatera den nationella cancerstrategin var att säkerställa att ambitionen för den svenska cancervården speglar de möjligheter som finns i dag, att stimulera fortsatt utveckling inom cancervården samt att bemöta de utmaningar som fortsatt kvarstår inom området. *Ökad överlevnad och bättre livskvalitet – nationell cancerstrategi 2.0* sätter riktningen för regeringens insatser för att utveckla av den svenska cancervården för de kommande 10–15 åren. Strategin ska även underlätta för alla berörda aktörer att enskilt och tillsammans arbeta för att uppnå strategins målsättningar.

De tre övergripande målen för den nationella cancerstrategin är:

1. Minskad risk att utveckla cancer och fler som diagnostiseras tidigt
2. Ökad canceröverlevnad
3. Bästa möjliga livskvalitet – under och efter cancersjukdom

I strategin har respektive övergripande mål delats upp i delmål. Delmålen syftar till att tydliggöra vad som behöver åstadkommas för att uppnå de övergripande målen och för att möjliggöra uppföljning. Totalt finns 23 delmål.

Som regeringens förvaltningsmyndighet för vård och omsorg är Socialstyrelsen en nyckelaktör för genomförandet av den nationella cancerstrategin. Socialstyrelsen får därför i uppdrag att genomföra flera av de insatser som kan bidra till uppfyllelse av strategins mål.

Av strategin framgår även att ett nytt nationellt samverkansforum för cancervård ska etableras, Samverkansgruppen för svensk cancervård. Enligt den nationella cancerstrategin ska Samverkansgruppen för svensk cancervård se till cancervården i sin helhet, dvs. samtliga cancervårdens beståndsdelar och nivåer. Av strategin framgår vidare att stående medlemmar i samverkansgruppen bör vara Socialstyrelsen, Regionala cancercentrum i samverkan och svenska ackrediterade cancercentrum. Ytterligare aktörer kan inkluderas efter behov. Samverkansgruppen för svensk cancervårds primära uppgift bör vara att främja en ökad vårdkvalitet, förbättrade vårdresultat och en ökad resurseffektivitet inom svensk cancervård för både barn, unga vuxna, och vuxna genom implementering av den nationella cancerstrategin. I enlighet med detta uppdrag ska Socialstyrelsen agera sammankallande aktör och leda arbetet i Samverkansgruppen för svensk cancervård.

På regeringens vägnar

Elisabet Lann

Klara Nilsson Berge

Kopia till

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys

Regionala cancercentrum i samverkan

Regionala cancercentrum

Samtliga ackrediterade cancercentrum

Samtliga universitetssjukhus

Socialutskottet